

WINKLER RÓBERT: KUTYASZORÍTÓ (részlet)

MAGYAR KUTYAFAJTÁK

*Igazi vegyes felvágott, olyanok, mint mi magunk. Jöttek velünk
Azsiából, összevissza kereszteződtek helyi erőkkel meg a szomszédos
versenyzőkkel.*

*Két igazán eredeti darabunk van, a puli és a komondor. Hozzájuk
hasonló szőrzettel egyetlen általam ismert kutya sem rendelkezik (az
uszkárnak olyan lenne, de nem hagyják).*

*Az erdélyi kopó a sok kopóféle egyike, és talán nem csak a nemzeti
büszkeség mondatja velünk, hogy páratlan fajta, a legeslegszebb és a
legeslegjobb.*

*A kuvaszhoz hasonló fehér bundásokat kitenyésztettek más népek is,
de reméljük, a miénknél harapósabb végeredmény nem született.*

*A magyar vizsla nemzetközileg is elismert, a pulin kívül a legnagyobb
világsztár, s az elnyűhetetlen terepbajnok, a magyar agár miatt sem
lehet szégyenkeznivalónk.*

*Két fő ászunk és nemzeti kincsünk a pumi és a mudi. Az előbbi terrier,
az utóbbi spicc beütésű, az elmúlt ezeregynéhány évben talán velük
alkottuk a legnagyobbat. De hiába jók, mint Bartók, Puskás Öcsi és
Gábor Zsazsa, rossz promójuk miatt nem jegyzik őket a nagyvilágban.
Csak mi tudjuk, hogy ha kutya-világelmebajnokság lenne, az első
ötben végeznének. Négyben.*

ERDÉLYI KOPÓ

székely Columbo

Egyszerűen gyönyörű. Ennek ellenére még az sem képes felmérni,
milyen szép két erdélyi kopó együtt, aki már látott egyet. három
erdélyi kopó pedig kizárólag szülői engedéllyel tekinthető meg.

Viszonylag ritka, kevésbé ismert. Mérete nagyjából megegyezik a
magyar vizslával, de míg a vizsla külsőre inkább "aranyos" és "olyan
becsületes arca van", addig az erdélyi kopó arisztokrata, valóságos
lovagideál a keresztes háborúk korából. Ez nemcsak nemes
arcvonásaiban, fejedelmi tartásában nyilvánul meg, de tartózkodóan
barátságos, végsőkig hű természetében is, melyben a barbár őserőre
épült tündéerkerti civilizáció ölt testet. Hallatlanul igénytelen, nem
fogékony betegségekre, iszonyúan szívós, jól tűri a hideget és a
meleget, pompás az erőnléte, fittyet hány a fizikai kihívásoknak.

Ceausescu talán azért nem szerette az erdélyi kopót, mert savanyú volt a szőlő, és maga a kondukátor már küllemi jegyei alapján is megbukott volna egy vicinális tenyészemlén. A Ceausescu-érában valóságos irtóhadjárat folyt az erdélyi kopó ellen: bár kutyaólrombolásokról nem érkezett hír, a fajta alaposan megsínylette a szörnyű éveket. Ha Talleyrand élt volna, biztosan talál kompromisszumos megoldást, például átkereszteli az erdélyi kopót dák kopóra vagy Decebal vadászebére, balkánszéli régióinkban azonban elenyészően csekély a jelentős államférfiak négyzetkilométerenkénti sűrűsége.

A barátságosabb árfekvésű kutyák közé tartozik. 10-20 ezer forintért már kaphatsz egyet, hogy aztán levedd róla a póráz és holtodiglan gyönyörködj.

PUMI

csupa szürkeállomány

A pumi az egyik legkevésbé ismert magyar fajta. Még a legmegrögzöttebb kutyások is inkább csak névről ismerik, és első látásra nemigen tudnák megkülönböztetni egy-egy becsületes keveréktől.

A pumi tipikusan közép-európai termék, a szakértők a puli és a nyugati terelőkutya kereszteződésének tartják. A nyugati atyafiságból a leglátványosabban a terrierek járultak hozzá mai külsejéhez. Drótkerítéses házban lakó pumi, ha sokat dugdossa ki az orrát a lyukakon, hamar lekoptatja fejről a szőr nagyját. Ilyenkor látszik, hogy háromszögletű, tipikus terrierkobakja akár egy foxié is lehetne.

Máig munkakutya, az egyik leggyakrabban használt pásztoreb. Ebben a minőségében igazi ezermester. A birkákat kizárólag lelki terrorral tereli, hogy a harapások ne károsítsák a gyapjút, a marhákat már megcsipkedi - ellenkező esetben nem vennék komolyan, és egyszerűen ügyet sem vetnének rá. A legkeményebb meló a disznócsorda kordában tartása. A sertések, ha feltűnik a láthatáron a gazdasszony a moslékosvödörrel, veszett Michael Jackson-rajongókat megszégyenítő imádattal indulnak rohamra. Nem könnyű ajtót nyitni-csukni, a vödörrel beoldalazni és tartalmukat a vályúba önteni, ha közben egyfolytában az ember fülébe rőfögnek. Ezen a kilátástalan káoszon a pumi a másodperc törtrésze alatt lesz úrrá - a disznók olyan illedelmesek lesznek, hogy még Windisch-Gratz Katalin is szívesen elkölné velük az estebédet. A pumit egyes vadászok vaddisznós kutyának is használják.

Az egyik legnevesebb magyar pumitenyésztőt még az ötvenes években meglátogatta egy ismerőse, akinek a férje disszidensként hagyta el az országot. A két nő egy pumi kíséretében sétált le a Déli pályaudvar előtti villamosmegállóig, ahol számosan várakoztak. Hirtelen, mielőtt befuthatott volna a tuja, a kutya vadul nekitámadt egy jól öltözött hölgynek. Mint utóbb kiderült, ő volt a disszidensfeleségre állított nyomozó. Columbo hadnagy azért tart bassetet, mert ő egyedül is boldogul.

MUDI

mély torok

A mudi nem valami hiányzó láncszem a dohánymozaik-vírus és a puli között, annak ellenére sem, hogy neve hangzása alapján egy New Orleans-i blueszenész honi képviselőjének tűnik. Míg a puli ázsiai kvintesszencia, a pumi pedig magyar terrier, a mudi inkább a spiccfélékkel mutat rokonságot. Nagy előnye a spiccekkel szemben, hogy mind a mai napig munkakutyának tenyésztik, ezért olyan észbeli képességekkel rendelkeznek, amilyenekkel magyar fajták közül csak a pumi. Iskolában a mudi megalázóan gyorsabban tanul, mint a "szokásos" munkakutyák, a lényegesen kisebb mosóerejű dobermannok és hatásugarú német juhászok. Élénk vérmérséklete ellenére nagyon szófogadó, lakásban is ideális társ, a maga tízkilós testtömegével keveset eszik, de ha megtanítjuk rá, megfogja a postást. Orvvadászatra is ideális, nem nézné ki belőle az ember, de elbánik a borzokkal, a rókával, sőt, levadássza a leg fittebb vadnyulakat is, ami pedig kifejezetten agárfeladat.

Nagyon ritka kutya, és mivel legfeljebb a nevét ismerik, számos jó tulajdonsága pedig homályban marad, nem is igazán keresett. Akár ötezer forintért is hozzájuthat, aki fogékony az ógörög eszmények turáni manifesztációjára.

PULI

rasztafari szafari

A legbefutottabb magyar terelőkutyaszár. Csekély mérete dacára a nyáj korlátlan ura; percek alatt képes Woolmark-embléma alakúra terrorizálni a birkatömeget.

Ha nincs nyájunk, használhatjuk a pulit házőrzőnek is. A harapás nem erős oldala, ám a megvesztegethetetlenség terén Robespierre hozzá képest egyszerű Costa Rica-i vámos. Boldogult gimnazista koromban másfél éven keresztül folytattam bonyolult etológiai kísérleteket egy

útba eső házőrző pulival. A kockacukrot néhány hét leforgása után elfogadta, de miután lenyelte, tovább ugatott. A kezdeti siker szárnyakat adott; hónapokig hordtam neki a cukrot - néha még a vakáció alatt is, készülvén az új tanévre. Az érettségivel félbeszakadt a kísérlet, a kutyának soha nem vakarhattam meg a feje búbját.

Az unalom csodákat művel az emberi találékonysággal; állítólag harci kutyaként is debütált már. Hallottam valakitől, hogy hallott valakiről, aki állítólag látott olyan videót, amelyen a puli egy komondorral küzdött meg, és egy ügyes hereletépés által győzedelmeskedett. Abban csak reménykedni tudok, hogy, ha igaz a történet, az illető harci puli előbb-utóbb felfedezi a gazdi tökének letépésében rejlő lehetőségeket.

A puli külsőre megrévesztésig hasonlít Wells láthatatlan emberére, nehéz lenne megmondani, mi rejtezik a hihetetlenül bozontos bunda mögött. Igazi profik soha nem ülnek le vele pókerezni.

A puli, a tűzpiros Gibson Les Pault leszámítva, némileg Bob Marleyra hajaz, ám városi lakásban ajánlatos lenyírni a rasztafari irhát. Ebben az esetben is szemrevaló társunk marad, ráadásul göndör bundája nem rohad össze. Ha azonban él bennünk némi nosztalgia a rideg szik kopár síkja iránt, legalább a farkát hagyjuk meg eredeti formájában, komor mementójaként egy letűnt kor bonyodalmainak.

MAGYAR AGÁR

konok variáns

A magyar agár nyúlra és őzre egyaránt közvetlen életveszélyt jelent: valószínű, hogy botránnyosan rossz céllövők kezdték el kitenyészteni a fajtát. Az agár megfogta a zsákmányt, a vadász pedig belegyömöszölt egy nyílvezzőt a hátába, majd a kocsmában lebilincselő kalandot kerekített a megmérettetésből. Az agarászat egyébként sem állatbarátok és zöld képviselőjelöltek szemének való látvány. A nyúl megölése olyan gyorsan történik, hogy szinte eutanáziának is felfogható. Az őzrel sokkal brutálisabban bánik el: többnyire kitépi az egyik hátsó lábát.

Szerencsés fordulatot hozott a szénvegyületek polimerizációja - a műanyag nyúlnak nem fáj semmi, és az agár is kifuthatja magát. A nemzetközi kutyaszövetség (FCI) szabályzata szerint a pályaversenyek távja 480 méter, de Magyarországon rendeznek 770 méteres versenyeket is. A magyar és az angol agarak külön versenyeznek, a mieink csúcssebessége 75-80 km/h, a britek ennél is gyorsabban futnak padlógázon. A magyar agár a valamivel lassúbb

tempóért cserébe sokkal jobban bírja a nehéz terepet, mert csak a legutóbbi időkben kezdték pályaversenyen futtatni.

A mi kutyánk kölyke továbbá speciális koncentrációképeséggel rendelkezik: ha elkezd üldözni egy nyulat, és a hajsza közben esetleg felver egy másikat, mindig megmarad az elsónél. Önfegyelmének köszönhető, hogy, bár a magyar agár nehezen tanítható a szó kutyaiskolai értelmében, biciklivel sokkal könnyebben lehet futtatni, mint a többi fajtát. Tartja az irányt, a tempót, és nem rántja el a gazdát, ha váratlanul megpillant egy ínycsiklandó macskát.

Az agár természetesen tisztában van azzal, hogy a műnyúl nem igazi, a prémgallérokba azonban szívesen látja bele az eleven tapsit, így, mire a vendégek végeznek a vacsorával, az előszobában lemészárolja az összes kabátot. El kell különíteni őket egymástól, más orvosság nincs.

MAGYAR VIZSLA

illetékes elvtárs

A magyar vizsla állítólag már a kalandozó "magyar hordák" kíséretében is feltűnt. A honfoglaló őseinket illető roszalló megfogalmazáson túl okvetlenül fel kell figyelniünk a Nyugat évezredes kutyakultuszára: még a legvadabb nyílzáporban, a fejük felett égő tető adta fényben is volt kedvük az új kutyafajták tanulmányozására.

A magyar vizsla, mint minden vadászkutya, valóban figyelemre méltó jelenség lehetett. Nyugaton ugyanis státusszimbólum volt, hogy a földesúr minél több, speciálisan kiképzett kutyával járt vadászni. Az egyik elment vadászni, a másik meglőtte, a harmadik hazavitte, a negyedik vízből hozta ki, az ötödik felzavarta, a hatodik csak megmutatta, hol a hetedik, aki a vérnyom specialistája. A farka néha rá se fért a mezőre.

A magyar vadászok ezel szemben abból a tételből indultak ki, hogy a kutyának van lába, állkapcsa, szeme, füle, orra, így gyakorlatilag minden feladatra alkalmas. Ha kell, felveri a réten lapuló madarat, de orrával is szívesen megmutatja, hol van. Apportírozásban nincs nála jobb, de a nádasban elrejtőzött vadkacsát is megtalálja a bizonytalan, vízen lebegő szagnyom alapján.

A magyar vizsla annyira népszerű, hogy túlnyomórészt kedvtelésből tartják. Házörzésre alkalmatlan. Kedveli az embereket, hűvösebb napokon pedig nem szeret a szabadban időzni. Ha a harsány követelőzés hatására beengedjük, rövidesen kiderül: a magyar vizsla valójában kanapéspecialista. A szőnyeget és a fotelokat egyaránt

köztes fekvőbútornak tekinti. A végcél egyértelműen a heverő, és ha sikerült elhelyezkednie, gyakran juttatja kifejezésre azt az óhaját, hogy valaki takarja is be. A család zsarnokával szemben minden ellenállás eleve reménytelen. Ha nem érkezik a takaró, morog, és közben csóválja a farkát. Haragja rettenetes: szélsőséges esetben akár tíz percre is megsértődhet. Nem csoda, hogy senki nem mer szembeszállni vele.

KOMONDOR

több, mint testőr

Az ősi szittyá brutalitás talán utolsó maradványa. Mint minden pásztorkodásra hajlamos nép, a magyar is kitenyészette a maga nyájörzőjét, ami a jóval kisebb termetű terelőkutyaikkal ellentétben inkább testőri feladatokat látott el a csorda mellett.

A komondor talán még keményebb fickó, mint közeli rokona, a valamelyest rendezettebb küllemű délorosz juhász. A farkasokat legjobban vacsorára szereti, vezérelve a klasszikus népi bölcsesség adaptációja: egy farkas nem farkas, két farkas fél farkas és így tovább, szigorúan az exponencialitás irányában. Ha a komondor mind a hatvan kilójával támadásba lendül, inkább bölcsnek, mint gyávának kell neveznünk a futásban menedéket kereső ordast. Az irtózatossá erejű harapás, az acélos izomzat és az erőteljes csontozat mellett subaszönyegszerű, energiapajzs hatékonyságú szőre teszi harapásállóvá.

A farkasok kiirtása után a komondor nem maradt munka nélkül, a magányos tanyákat védte a jófej haramiáktól. Nagy területek őrzésére mindmáig az egyik legmegfelelőbb kutya, ha szabadon kószálhat a zónában, Winnetou legyen a talpán, aki ki tudja játszani éberségét. A komondor túl intelligens ahhoz, hogy láncra verjék. Megszokta, hogy jön, megy, intézkedik, így a tétlenséget ugyanúgy megsínyli, akár a legtöbb kreatív lény. Láncra nem tud kibontakozni, személyiségtorzulásai hamar kiütköznek, agresszív lesz és alattomos, a legváratlanabb pillanatokban próbál harapni, de az már nem ő.

A nyolcvanas évek elején egyszer hazafelé tartottam egy buliról, és mivel rövidíteni akartam az úton, szovjet versenybringám nyergében hasítva az éji szellőt, eltévedtem egy kertvárosi részen. A közvilágítás nem vetett túl jó fényt a helyi tanácsra, ám azt ki lehetett venni a sötétben, hogy az egyik kerítés mögött bömbölő fehér derengés egy komondor. Hálásan gondoltam a kerítés építőjére, ám ahogy eszembe jutott, mi lenne, ha kiugrana a kutya, megmutatkozott a komondorok telepatikus képessége. Kiugrott. Én tökéletesen megértettem az ő szempontjait, unalmas egy garnizon ez a félreeső telek, kevés a meló,

Ő meg szeret dolgozni. Beletapostam hát a pedálba, ám az éppen a felső holtpontra volt, a nagy igyekezettől hátrafelé nyomtam, így az ismeretlen szovjet konstruktőr műve a Halley-üstökös sebességével vágódott bele bal sípcsontomba. Láttam már szerencsésebb repülőrajtot is, mitagadás. De Zénón megsejthetett valamit: papírforma szerint én voltam a teknősbéka, a kutya pedig a gyors lábú Akhilleusz, mégsem ért utol. Gondolom, hazasétált, és visszaugrott a kerítésen át. Én pedig kimostam a vért igényes Kaszuccsi-farmeremből, és azóta is hálás szívvel gondolok a komondor disztíngvált intelligenciájára. Egy pitbull megölt volna.

KUVASZ

betyárterminátor

Egyes feltevések szerint a kunokkal jött Magyarországra, mások azt sugallják, hogy már Árpád vezér körül is ott acsargott. A magyar szakírók egyöntetűen nemzeti büszkeségként kezelik, de túlzásokba ne essünk, létezik slovensky cuvac és pireneusi hegyikutya, amelyek kísértetiesen hasonlítanak a mi nagy fehérünkre.

A kuvasz munkakönyvi bejegyzése hasonló a komondoréhoz: kezdetben nyájőrzőként, majd tanyasi zárt láncú videórendszerként funkcionált. A komondorral szemben a kuvasz kertvárosi házi kutyaként jóval elterjedtebb lett. Ennek valószínűleg egy oka van: az ázott komondor bűdös, míg a hasonló csapadékcsapáson átesett kuvasz inkább hagyományos, szolid szagot áraszt. Nem mindegy, melyik alternatíva üdvözöl minket felugrálva, ha hazaértünk a napi taposómalomból.

Nagyon jó őrző-védő, a betolakodók problémáját igyekszik megnyugtatóan rendezni. Száz éve egy jól sikerült őrzés után a rideg pásztor egyszerűen elásta a népdalgyűjtőt, amit ma nem ajánlatos megtenni a kopogtatócédulással. Jobban illett hozzá a rideg pásztor, aki, mivel elvesztette a kutyapszichológus telefonszámát, fokossal kólintotta fejbe az állatot, ha deviancia jeleit tapasztalta. A kuvasz ebből sokkal jobban ért, mint a tudományos szórszálhasogatásból. Szigorú, autokrata vezetőt kíván. A kanok életükben legalább egyszer megpróbálják átvenni a parancsnokságot, ilyenkor pedig küzdeni kell becsülettel. Nem anyámasszony katonájaként lelövetni a kutyát, mert úgymond megveszett. A legjobb egy husáng, és az se baj, ha nyolc napon túl gyógyul. Ha a legitimációs és alkotmányjogi összefüggéseket megértette, nem lesz vele gond.

Mord természete ellenére elég okos, de azt nem szereti, ha ugráltatják, mint egy rendőrkutyát. A gyerekeket meglepő módon nagyon szereti, és vígan eljátszik velük, igaz, egy kuvasznál sose lehet tudni: se szeri,

se száma az "egész életében izé, oszt egyszerre csak" sémára épülő, horrorisztikus kuvasztörténeteknek. A legváratlanabb pillanatokban foganatosított harapások miértjére általában nincs válasz, annyit sejtethünk csupán, hogy a kuvasz az ember számára észrevehetetlen apróságokra reagál a maga cizellálatlan módján.

Legjobb, ha nem házi kedvencként tartjuk, hanem arra használjuk, amire való: elhagyott telkek, veszélyesebb környéken álló házak őrzésére kiváló. Nagyobb szüksége van a területre, mint a kényeztetésre; ha a gazda megtartja vele szemben a három lépés távolságot, azt többre becsüli, mint a szüntelen fültővakargatást.

Amikor a gazda nem bír a kuvasszal, láncra veri. Ilyenkor a kuvasz tényleg megvadul. Ő dolgozni szeretne, őrizni a házat, ugatni a járóelőket, láncon pedig értelmetlenné válik az élete. Még az élelmet hozó gazdát is megharaphatja. Hiába, kuvaszhoz ember kell.

Először Könyves Kálmán írta volna le a fajta fő jegyeit, ha Dalmácia meghódításakor nem zaklatják minduntalan a városok kulcsaival. IV. Béla már kétségkívül megfigyelt néhány példányt, de hazafelé jövet állandóan Batu kánon járt az esze. Különben is kihalt a fél ország, és a vásárlóerő feleződése miatt Béla nem látott szédítő perspektívát a kutyatenyésztés előtt.

Az angolok bezzeg igen. Amikor kihajtottak kastélyukból, mindig nyargalt a hintó mellett néhány fehér alapon fekete foltos kutya. A szomszéd először herótozta az új kocsikísérőket, de a következő évben már az új alom kölykei után ácsingózott. Jobb körökben a dalmata kiszáratva népkutyának számított. Megnyerő egyénisége egyre határozottabb körvonalakat kapott. Feladata bonyolultságától nem kapott agyergörcsöt: nyargalnia kellett a hintó mellett az indulástól a célállomásig. Szaladni az agár is szalad, de annak legalább meg kell fognia a nyulat, vagy ráverni néhány centit a vetélytársakra. A dalmatának viszont csak a hintót kellett követnie. A szakirodalom szerint használták munkakutyaként teherhordásra, patkányirtásra és őrzőmunkára, de ezt én nem hiszem el - a hír szent, a vélemény szabad. Az évszázados agyi tespedés folytán nem a legértelmesebb fajták közt tartják számon. Kedves, aranyos, ugrabugra, kajla, de ha kutyaiskolába visszük, az bizony nem tesz jót az önbecsülésünknek. Próbálkozhatunk bármivel: helyben maradás, ülés, fekvés, igazodás, az egyetlen vezényszó, amelynek garantáltan engedelmeskedik, a "biztos kudarc".

A dalmatának van még egy markáns tulajdonsága: ha nem mozoghat nagyon sokat, igen könnyen elhízik. Az ősi angol birtokok számottevő kiterjedése révén a kocsikísérő kutyáknak minden kalóriára szükségük volt a nagy rohanáshoz. Egy angol earlnek könnyű megőrizni szilfid alkatát, ha génjei tudva tudják, hogy már idestova Hódító Vilmos óta mindig van mit zabálni, és a vacsorához való átöltözésen kívül fizikai kihívásokban nem bővelkedik a napi program. A szervezet ilyenkor rááll arra, hogy a tápanyagokat hagyja a fenébe. Szegény dalmata viszont még mindig ott tart, hogy mindent fel kell falni, legyen az hús, répa, nyers krumpli, csicsóka, sütemény széle, almacsutka, szotyola, narancshéj, póráz. És meg is emészti. Városba azért sem igazán való, mert a bő táplálkozásból kifolyólag naponta többször is képes akkorát üríteni, ami egy konyhaszolgáltató őrmesternek is becsületére válna.

Fő reklámja a klasszikus Disney-rajzfilm és az újabb színészes változat, a zárójelenetben hatalmas pázsiton hancúrozó százegegy dalmatával. A gyepterület állapotát természetesen nem mutatták be a statiszták szétszéledte után.

A dalmata az alacsonyabb árfekvésű, szaporakutyák közé tartozik. Ha veszünk egyet, az ételmezei kiadásokat legalább plusz három főre kalkuláljuk.

Régi neve, a dakszli a német Dachs szóból ered, ami borzot jelent. Ne essünk az etimologizálás jól álcázott csapdájába: a tacsó nem a borzról származik, épp ellenkezőleg, célja az erdei őspunk írmagjának kiirtása. Őszintén szólva nem tudom, mit lehet kezdeni egy döglött borzral, amit szerencsés esetben a tacsó elővonszol az üreg mélyéből. Talán a vadászok sem tudták, ezért kiterjesztették a kutya feladatkörét. Átfogóbb hatáskörrel katorékebbé léptették elő, mely meghatározás a borzszaton kívül a rókairtást is magába foglalja. A tacsó rókákkal szembeni helytállásáról Fekete István is meleg szavakkal emlékezett meg a Vukban, "görbe lábú gyilkos"-nak nevezve az ebet. A tacsót nem jellemzi kompromisszumkészség: a föld alatt nehéz megegyezni döntetlenben, és feljőve nem lehet azt mondani a gazdának, hogy igen, erre vezetett a szagnyom, de most éppen senki nincs otthon.

A tacsó vérszomját és harcművészetben való jártasságát sokan hajlamosak alábecsülni, ami nem csoda, hiszen leglátványosabb ütközeteit a föld alatt, gyakorlatilag kulisszák mögött vívja. Hasonló harcmodor és hadszíntér esetén Hunyadi János sem kapott volna akkora publicitást, pedig föld felett ő volt a Hadak Villáma. A tacsót a nehéz és veszélyes munkakörülményeken kívül még egy átok sújtja: mindig idegenben játszik és nem választhat térfelet. A róka-nyúl közötti megegyezések számosak, a tacsónak azonban leginkább a különbségek okoznak meleg pillanatokot: soha nem tudhatja, a sötétben mikor számíthat éles kanyarra, és melyik görbületben vár rá a hazai csapat. A három pontot azonban többnyire megszerzi, mert míg a róka az evolúció tyúkokra tenyésztette ki, addig az ember a tacsót róka-nyúllá nevelte.

A tacsó szélesvásznú törzse annyira idomult már az alagútjáráshoz, hogy városi, liftmentes házban könnyen viseltessé válhat a gerince a lépcsőn való billegéstől. Az előnytelenül elosztott hosszanti terhelésre az elhízás is végzetes hatással lehet - nagyon kell vigyázni a tacsók súlyfeleslegével.

A tacsó a modern autógyárak kínálatához hasonlóan az alaptípusokon kívül számos egyéb változatban is kapható. Kis családosoknak törpe, nagyobb vérségi kötelékben élőknek és vadászoknak normál modellt ajánlanak a tenyésztők. Mindkét méret elérhető rövid, szállás és hosszú szőrű huzattal. Az sem érdektelen, hogy miként az emberi frizuradivatot a brit Doni & Guy stúdió által kifejlesztett tépett fazon uralja, a tacsóknál is aránytalanul divatos lett a szállás szőrű torzonborz, míg a hosszú szőrű tacsó szinte a kihalás szélére sodródott.

A vadásztacsók kiképzése külön rémregény. A tacsó már eleve hajlik az agresszivitásra - megharapott kisgyerekek örök kedvence. Az ölés más tézisa. Már fiatal korban kismacsokkál trenírozzák: minél hamarabb tépi szét az első, annál fényesebb jövő előtt áll a nebuló. Jöhetnek a nagyobb macskák, kisorokák, végül a műkotorék pályán a felnőttroka-fogyók. Sok vadász épít a kertben mini műkotoréket a tacsónak vagy a foxinak. Megteszi egy oldalt és felül deszkával burkolt árok is, a fő, hogy szokja a bányászéletformát és a szűkös csatateret. A vadásztacsók és foxik műkotorék-munkaversenyen mérhetik össze ügyességüket, a vadászokat pedig mindmáig sokkal enyhébben ítéli meg a közvélemény, mint mondjuk a pedofilokat. Érdemtelen.